

EX LIBRIS
ILLVSTRISSIMI VIRI,
DN. DAN. LVDOLPHI,
LIB. BAR. de DANCKELMANN,
S. REG. MAI. BORVSS. CONSILIARII
STATVS INTIMI, cetera,
BIBLIOTHECÆ ACAD. FRIDERICIANÆ
TESTAMENTO RELICTIS.

Ab. 52. j

79

I. N. J.
DISPUTATIO XIX.
**SELECTARUM
THESIUM
JURIS CERTI & CON-
TROVERSI**

Ex Tit. J. d. Oblig. qv. ex del. nasc. & seq.
usque ad Tit. d. Oblig. qv. ex quas. del. nasc. *inclu-
sive* iisque Titulis, π. C. Just. Theod.
βασιλκ. & Ἱ. respondentibus.

Quam
PRÆSIDE
**JOHANNNE CHRISTO-
PHORO *Bolz* /**
J. U. D. & P. P. Secund.

REINHOLD MINUT,

Regiom. Prusf.
RESPONDENS
publicè defendet

IN AUDITORIO MAJORI

A. cl. l. c. LXXXI.

REGIOMONTI,
PRÆLO REUSNERIANO,

INCLYTÆ REIPUBLICÆ CNIPHOVIANÆ
PATRIBUS CONSCRIPTIS,

VIRIS
NOBILISSIMIS, AMPLISSIMIS,
CONSULTISSIMIS

Summaque beneficiorum Laude

INCLYTIS

DN. DN.

CONSULI,
PRO-CONSULI,

Cœterisque

CONSULARIBUS,

GRAVISSIMIS, GRATIOSISSIMIS,

Ut &

CLARISSIMO atq; DIGNISSIMO

Eorundem

DOMINO SECRETARIO,

DOMINIS SUI PATRONIS SUMMIS

FAUTORIBUS *sternum devenerandis*

Hoc quale quale Exercitium ACADEMICUM

ceu ingenui atque grati animi SIGNUM

non immemor beneficiorum offerre

uti voluit

ita

debuit

REINHOLDUS MINUT, R. P.

Titulis *j. d. Oblig. qu. ex del. nasc. d. Vi Bon. Rapt. usq; ad Tit. 5. L. 4. respondent in π. L. 47. T. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 13. 14. 16. L. 4. T. 9. L. 9. T. 2. 3. & L. 11. T. 6. in C. Justin. L. 9. T. 35. 36. L. 3. Tit. 35. C. Th. L. 9. T. 34. in Libb. βασιλικ. Lib. 60. Tit. 1. 2. usq; ad T. 16. T. 20. T. 25. T. 27. in Δ. Lib. 5. T. 18.*

II. Proponuntur in his Titulis (1.) Delicta in genere Rubr. *j. d. Oblig. quae ex del. nasc. t. t. π. d. priv. delict. t. t. βασιλ. eod. (2.) in Specie delicta privata Furtum §. 1. j. d. Oblig. qu. ex del. nasc. t. t. π. βασιλ. & Δ. d. Furt. t. t. π. d. Tign. junct. Furt. advers. Naut. Si Famil. furt. fec. Expilat. Hered. t. t. π. & βασιλ. d. Abig. t. t. βασιλ. Si quis in Testamento liber esse jubeatur & post mortem Domini aut aditionem hereditatis subripuisse aut corrupisse quid dicatur t. t. βασιλ. Si famil. furt. fecis. dic. t. t. π. & βασιλ. d. Arbor. palam vel furtim casis. Rapina t. t. j. d. Vi Bon. rapt. Damnum injuria datum t. t. j. π. C. 7. & βασιλ. d. L. Aquil. & Injuria t. t. j. π. C. 7. Th. & βασιλ. d. Injur. & famos. lib. t. t. βασιλ. d. pecuniariis poenis & calumniis. (3.) quasi Delicta t. t. j. d. Oblig. qu. ex quas. del. nasc. t. t. π. & βασιλ. Simens. fals. mod. dix. t. t. π. C. Th. & βασιλ. d. Recept. t. t. π. & βασιλ. d. his qu. dej. vel effud. t. t. π. & βασιλ. Naut. Caup. Stabul.*

III. Titulus π. & βασιλ. d. privatis delictis ad differentiam publicorum inscribitur, in angustiore acceptione, latius enim sumpta haec vox ut in l. 1. & 2. D. d. Legib. l. 1. & 5. §. ult. D. d. pen. includit crimen, estque loco generis, in angustā vero acceptione non genus sed speciem denotat opponiturq; crimini l. 2. §. septimus C. d. V. J. E. l. quis sit fugitivus 17. §. noxas D. d. Aedil. Edict. Ac est peccatum, de quō civili potissimum actione agunt ii, ad quos ea res pertinet. Peccatum est summum genus l. obligamur 52. §. ex peccato D. d. Oblig. & Act. quod in crimen, delictum & quasi delictum distinguitur. Quasi delicta producunt tantum civiles Actiones l. 5. π. d. O. & A. De delictis potissimum quidem civili judicio agitur: si cui tamen

ità libeat etiam *criminaliter* extraordinem experiri poterit *l. ult. D. d. priv. del. l. ult. D. d. Furt. l. ult. D. d. Injur. Anth. Matth. ad Lib. 47. π. c. 1.* Committitur *delictum* vel in *rem* vel in *personam*. Quod in *rem* vel aufert eam sive clam sive palam, vel diminuit. Hinc oriuntur Furtum, rapina, damnum injuriâ datum & injuria *Surbolt Disf. 16. θ. 12.*

IV. κλοπή γδ ἔστι ἀπατηλὴ τὸ πρᾶγμα ἢ ψιλὰ φησὶς ἔστι τῷ κερδᾶναι αὐτὸ, ἢ τὴν χρῆσιν ἢ τὴν νομὴν αὐτῆς, ἕως ἀμάχημα καὶ τῷ Φισικῷ νομῷ πεκώλυται, *Nam furtum est Contraectatio rei fraudulosa lucrifacienda rei gratia vel usus vel possessionis ejus, quod debitum etiam Jure Naturali prohibetur Basil. Lib. 60. Tit. 12.* Furtum dicitur *contraectatio* quia sola furti faciendi cogitatio non facit furem *l. 1. §. 1. π. d. Furt. l. fugitivus 225. π. d. V. S. in tantum, ut* quamvis furti faciendi causa conclave quis intraverit, nondum tamen fur sit *l. 21. §. 7. π. de furt. Disf. Jus Canonicum c. tres personas 23. q. 4. Contraectare est loco movere l. 3. §. 18. π. d. Acquir. poss. ideo rei immobilis furtum fieri nequit l. 25. π. d. Furt. quæ sententia propius accedit ad antiquius Græcorum Vocabulum *Φῶρ* ἄπο τῷ *Φέρεν* deductum *l. 1. pr. π. d. Furt. Gell. 1. N. A. c. 18.* hanc græcam deductionem malè tribuit *Wesenb Sabino in Parat. n. 2.* Quem errorem *lynceus* aliàs *Bachovius in notis* non notavit. *Sabinus* enim aliam suppeditavit à fraude quæ ad formam pertinet. *Cujac. in Papin. l. 26. qq. ad l. 1. d. distr. pign.* ait furtum esse *Contraectionem* rei i. e. proprietatis vel usus, vel fructus, vel hypothecæ alienæ, vel pignoris. Alibi simpliciter: *interversionem possessionis. In Juliano ad l. 56. §. 3. π. d. Furt. Joh. Ott. Tabor Racemat. Crim. 2. ad Tit. D. & C. d. Furt.* rectius definiiri putat per *Delictum* privatum quò res aliena invito Domino, lucri faciendi causa, fraudulenter *contraectatur*, vel usus cujusque rei, possessionè intervertitur. Ita verò *dupliciter* furtum considerari poterit, vel ut *factum*, vel ut *delictum*: Ut *factum* definitur per *contraectionem*: Sic etiam in stuprò pudicitiam *contraectari*, aut rem alienam per violentiam experientia docet: si vero ut *delictum* consideretur partem formæ *contraectatio* continet, *contraectatio* enim fraudulosa ad formam & differentiam spectat. Nam si fraus absit, furtum non committitur, ut si quis sine voluntate meâ equis meis equas suas subjecerit, placet eum furti*

Actione

Actione non teneri *l. Si quis uxori 52. §. Si quis asinum D. d. Furt.*
 quia animum furandi non habuit, sed *Actione in factum* conveniri
 potest, quia non ex voluntate meâ equas submisit, in quâ Actione
 veniet id, quod interest, si fortè ex eâ re læsi fuerint equi non ad-
 misarii vel submissi admisarii nulla oblatâ mercede, cum pleriq;
 non nisi certa mercede equos admisarios cum equabus alienis coire
 finant. Non obstat *l. fullo 82. §. qui ancillam π. d. Furt.* ubi non
 lucri faciendi gratiâ, sed explendæ libidinis causa aliena ancilla sub-
 ducta est & tamen furtum arguitur: nam proponit *JCtus* ancillam
 subreptam meretricem non fuisse. Idcirco qui eam abduxit usum
 ejus intervertit, si enim ancilla meretrix libidinis causa subrepta fue-
 rit, furtum non æque committitur *l. verum 39. d. t.* illo vero casu
 non minus furtum committitur, quam si res subripiatur lucri facien-
 di gratiâ constat ex *§. furtum autem 6. j. d. Oblig. qv. ex del. nasc.*
 in quô *§. Cujacius* docet non esse legendum: *in aciem equum per-*
duxisset sed in Ariciam acceptum equum longius perduxisset ex *Val-*
er. Max. l. 8. c. 2. in fin. *Quidam* inquit *furti damnatus est, quod*
equo, cujus usus illi usq; Ariciam commodatus fuerat, ulteriore ejus
municipii clivô vectus esset. Aricia fuit primum oppidum à Romæ
 excessu. Horat. in Satyr.

*Egressum magnâ me excepit Aricia Româ,
 Hospitiô modicô.*

Invitô Domino furandiq; affectu rem contractatam esse oportet,
 ut furtum dicatur admissum *l. 1. §. ult. π. d. Furt.* Nam si quis volen-
 te Domino contractet, tamen si dolo furtum non fiat *§. 7. & seq j. d.*
Oblig. q. ex del. Quando fur in ipsô furtô, vel antequam ad locum
 destinatum cum re furtivâ pervenerit, ab ipsô Dominô vel alio de-
 prehenditur furtum est manifestum *§. 3. j. d. t. l. 3. 4. 5. π. d. Furt.*
 Idqve vel manus injectione vel solo visu modò acclamatur *arg. l. 7.*
π. d. Furt. Quando vero fur non ita deprehenditur, vel quod dum
 fieret inventum non fuit, factum tamen fuisse probatur, furtum nec
 manifestum dicitur *§. 3 j. d. t. l. 8. π. d. Furt.* A *Subjeto* perpetrante
 furtum aliud dicitur domesticum aliud extraneorum *l. 11. §. 1. d. pæn.*
ab objecto aliud rei communis aliud singularis *t. t. π. d. Tign. junct.*
t. t. π. & βασιλ. d. arb pal. vel furt. cas. à subj. Speciali Servi te-
stamento manumissi t. t. π. & βασιλ. Si qv. Test. lib. eff. j. aut in-
tegræ familiæ furtum facientis t. t. π. & βασιλ. Si Fam. Furt. sec.

dic. ab adjuncto t. t. π. *Furt. adv. Naut. l. 18. C. d. Furt. l. 14. §. 2. d. Furt. l. 4. §. 1. Ad L. Aqu. Carpzov. p. 2. quest. Crimin. 78. n. 13.*

V. *Furta per se & semper turpia & Jure Naturali prohibita sunt l. probrum 42. d. V. S.* Jus enim naturale non de iis tantum agit, quæ contra voluntatem humanam existunt, sed de multis etiam quæ voluntatis humanæ actum consequuntur *H. Grot. d. I. B. & P. L. 1. c. 1. n. 10. Diss. Salmasius lib. d. Usur. c. 9.* Natura ipsa hoc omnium mentibus ingeneravit, nefas esse alteri detrahere sui commodi causa *Vinn. ad §. 1. j. d. Obl. qv. ex del. Necessarium* itaq; est, ut furtum Domino rei fiat principaliter *l. 14. §. ult. d. t.* consequenter etiam his quorum interest, rem non surripi *l. 12. §. 2. l. 19. §. ult. l. 85. d. t.* Nec interest utrum sciverit fur, ejus res sit vel non *l. 43. §. 4. d. t.* nihil enim ad furtum minuendum facit, quod fur ejus res sit ignoret *l. 43. §. 4. b. t.* Scire enim quilibet debet, quod suum non est, hoc ad alium modis omnibus pertinere *l. ult. C. Unde Vi.* Animus quoq; dolosus atq; intentio contrectantis fraudulenta *l. 37. d. Usucap.* lucrive faciendi causâ *§. 1. j. d. t.* requiritur. Qui enim alio fine rem contrectat veluti damni dandi vel injuriæ inferendæ, animi aut libidinis explendæ gratia furtum non committit *l. Si quis 52. §. Si quis asinum 20. d. t.* multo minus furtum committit, qui judiciis continuè vel momentaneè cessantibus denegatam mercedem vel aliam rem debitam ipse à Debitore suo reposcit. Sic ipso Jure Naturæ ait *H. Grot. d. I. B. & P. L. 2. c. 7. §. 2. Annot. 1.* defendere Hebræos Irenæum quod in compensationem operæ res Ægyptiorum ceperint. *Ægyptii enim inquit populi erant Debitores, non solum rerum sed & vite suæ.* Tertullianus idem tractans secundo adversus Marcionem: *Reposcunt Ægyptii de Ebræis visa aurea & argentea, contra Hebræi mutuas petitiones institunt, allegantes sibi mercedes restitui oportere illius operaria Servitutis.* & ostendit minus multo exactum quam debebatur. Nec furti reatum incurrit, qui extremâ urgente necessitate esculenta & potulenta aufert *Wisfenbach Disp. 29. π. θ. ii.* rationem petit ex J. N. quod rerum divisione antiquius est, & superius, quodq; jure humano, quo dominiorum distinctio est introducta, non potuit abrogari *§. pen. j. d. J. N. G. & C.* Spectandum ait esse, quæ mens eorum fuerit, qui primi dominia singularia introduxerunt: quæ credenda est talis fuisse, ut quàm minimum ab æquitate naturali recesserit.

Hinc

Hinc gravissimâ necessitate imminente reviviscit jus istud pristinum
rebus utendi, tanquam si communes mansissent. Nobis tamen hæc
ratio displicet, quia infirmo nititur fundamento, quasi J. N. fuerit
communio, quæ excludit dominium, quod tamen homini Ratio ab
initio assignavit, quod alteri alter eripere haud potuit, excepto ma-
gno humanæ imbecillitatis præsidio videlicet necessitate quæ semper
excipitur *l. 2. §. in eadem π. d. L. Rhod. d. jact. l. si quis fumo 42 §.
1. l. 29. §. item Labeo 3. D. Ad L. Aqu. l. 3. §. pen. D. d. Incend. ru-
in. naufrag.* firmior autem ratio peti potest ex ipsis *Definitionis Fur-
ti* verbis, quæ ad factum ex necessitate patratum applicari neque-
unt. *Effectus* hujus delicti sunt diversi, tum ratione furis ipsius,
tum ratione Domini, cui furtum fit, tum ratione Emptoris, qui rem
furtivam comparaverit, ac deniq; respectu occultatoris. Et in per-
sonâ quidem furis ante iudicium is prehendi potest *§. 3. j. d. t. &
noctu* prehensus impunè occidi potest *Exod. XXII.* Ita Solon: *Si
quis de die supra quinquaginta Drachmas furatus fuerit, ad unde-
cim viros abduci eum licere. Si vero noctu quodcumq; furatus fu-
erit, hunc licere occidere, & inter perseguendum vulnerare, & ad
undecim viros abducere, si quis velit.* *Demosth. Orat. contr. Ti-
mocr.* Interdiu enim licet vocare qui auxilium ferant, noctu non
item. Sic *Plato d. L. L. l. 9.* Qui noctu furem domum suam in-
gressum interemerit, mundus esto. Eadem Lex in XII. Tabb. trans-
lata: SEI. NOX. FURTUM. FACTUM. ESIT. SEI. IM. OC-
CISIT. JOURE. CAISUS. ESTO. Cicero pro Milon. *Duode-
cim Tabula nocturnum furem quoquo modo. diurnum autem, si se-
telo defenderit, interfici impunè voluerunt, & Cajus in l. 4. §. 1. D.
Ad L. Aqu. & l. si pignore 54. §. furem D. d. Furt.* Postea à Le-
ge Decemvirali discessum est, nam si qui super manifesto furto jure
& ordine experiri vellet huic Actio à Præatore in quadruplum daba-
tur. Occidere quoq; non aliter licet furem, nisi se telo defenderit
l. furem 9. D. Ad L. Corn. d. Sic. In personâ Domini effectus do-
minium perimens nullus accidit, sed potius confirmans & conser-
vans, cum furto subtracta res nunquam usucapiatur, adeòq; à quo-
cunq; possessore Dominus eam vindicare potest, propter jus domini
quod salvum & integrum manet *§. ult. j. d. Oblig. qv. ex del. nasc.*
In personâ Emptoris est, ut Venditorem suum indicare teneatur *l. 5.
C. b. t.* Deniq; ad occultatorem hic furti effectus pertingit is liqui-
dem

dema in delicti consortium transit & furti tenetur *l. 12. in fin. C. l. qui vas 48. §. 1. π. eod. c. 4. §. b. t.* De Furto quatenus ut delictum publicum consideratur hodieq; laqueo punitur. *D. V. in Diss. ult.* dicendum erit.

VI. Rapina est furtum improbius vi vel coactis hominibus commissum, quis enim magis alienam rem invito Domino contrectat quam qui eam rapit *pr. j. d. Vi Bon. rapt.* Agitur ex eâ civiliter actione furti tam manifesti quam non manifesti. Nec obstat furtum & Rapinam esse distincta delicta, ideoq; etiam pœnas esse distingvendas, furtum enim sine violentiâ & plerunq; clam perpetratur *l. in duobus 28. §. Si quis juraverit d. jurej. l. ult. C. Quib. ad lib. prov. non lic.* rapina palam committitur *l. 2. §. 24. d. Vi Bon. rapt.* Distinctis his delictis distinctæ proponuntur pœnæ, Furti merè pœnalis, Rapinæ verò mixta est. E. qui per vim furatur, non incidit in pœnam furti manifesti, quemadmodum nec ille, qui per vim alienas arbores cædit, Actione arborum furtim cæsarum tenetur *l. facienda 8. §. 1. §. ult. Arb. furt. cæs.* Ratio decidendi enim hæc prævalet: qui per vim manifestam alicui rem suam aufert, non potest non dici furtum commisisse, cum res Domino auferat *l. 14. §. 12. Qu. met. ca.* ideo etiam isti pœnæ obnoxius est, tum quia indistinctè raptor furti teneri dicitur *pr. j. d. Vi Bon. rapt. l. 2. §. pen. π. eod.* tum quia fur manifestus expressè dicitur *l. 80. §. 3. d. Furt.* Agitur quoq; Actione Vi Bonorum raptorum intra annum in quadruplum post annum in simplum *pr. j. d. t. l. 2. §. 13. π. eod. Ludw. Diss. 15. §. 4.*

VII. Damnum est deminutio quædam patrimonii dolo aut culpa adversarii Nobis facta, ab ademptione patrimonii dictum *l. 3. D. d. damn. inf.* Ea deminutio vel in rebus animatis vel inanimatis fit, in animatis cum Servus noster vel animal occiditur, imprimis si id occidatur, quod pecudum numero est. Item si liberi nostri occidantur aut vulnerentur, aut si nobismet ipsis vulnera infligantur, si quidem respectu operarum, quibus quis caruit aut cariturus est, item propter impendia in curationem facta patrimonium rectè deminutum dicemus *l. 5. in fin. l. 7. pr. l. 13. pr. l. 27. §. rupisse D. Ad L. Aquil.* in rebus animâ carentibus damnum datur, cum quis ussit, fregit, rupit, effudit, aut quoquo modo corruptit: corrupti enim appellatio generalis est, & ad hæc omnia perinet, ut Ulpianus testatur

tur in *l. Si Servus 27. §. Et non negat D. Ad L. Aquil.* Nec solum
in rebus mobilibus, sed & immobilibus, ut si arbutum meum vel
villam incenderis, si ædificium refrigeris aut dirueris, si aquæductum
corruperis &c. *l. 27. §. item si arbutum §. Si quis ædificii D. cod.*
si arbores aut sylvam cæduam immaturè cæcideris *d. l. 27. §. idem*
Et in sylva §. l. si merces 25. §. ipse quoq; D. Locat. Si in segetem
meam lolium aut avenam conjeceris *d. l. 27. §. Et ideo Celsus §. §.*
item si quis frumento. Porro ut damnum vindicetur, injuria debet
esse factum, i. e. vel dolo vel culpa, patet enim tam latè injuriæ
verbum, ut & qui culpâ levissimâ damnum dedit injuria dedisse
dicatur l. in Lege. 44. D. Ad L. Aqu. Ant. Matth. ad π. L. 47. T. 3.
§. 1. 2. 3. Vocabulum culpæ vel in genere accipitur, & dolum quoque
comprehendit non tantum in sensu vulgari Horat. I. Ep. I. v. 60.

Hic murus aheneus esto

Nil conscire sibi, nulla pallefcere culpa.

Apud bonos authores culpa denotat omne quod est reprehensibile
vel illicitû. Ideo Cicero dicit *L. 5. fam. epist. 21. præter culpam §. pec-*
catum homini accidere nêl posse, quod sit horribile aut pertimescendum.
Sed etiam legali sic in *l. 9. §. 3. d. minor.* dicitur cessare restitutio
minoris adversus pœnam divortii si divortium culpa i. e. dolo fiat.
In *l. 91. §. 3. d. V. O.* dicit Jctus quoties culpa generaliter scil. acce-
pta ita ut Et dolum comprehendat intervenit, Debitoris perpetuari
obligationem. Ideo Bartolus *ad L. 32. D. Dep.* ait *latisimam* cul-
pam verum esse dolum, quia magna culpa dolus est *l. 226. d. V. S.*
latiorem verò culpam putat esse dolum præsumptum qui non præ-
sumitur, si quis tantam adhibeat rebus suis diligentiam quantam
suis, si tamen minorem adhibeat in fraude est præsumpta *L. 32. π.*
Depos. tum & is qui in suis infra communem diligentiam versatur
coërcendus sit, nam si maritus sævus in Servos dotales fuit, immo-
derata ejus sævitia etsi est in suos natura talis, coërcenda est, quam-
vis enim uxor eam diligentiam demum à marito exigat, quam re-
bus suis exhibet, nec plus possit, attamen sæviria, quæ in propriis
culpanda, in alienis coërcenda *l. 24. §. 5. π. Sol. matr.* Sed hæc
culpæ acceptio refertur ad culpam *in specie* acceptam, quæ est negli-
gentia destinata animi malitiâ carens, quâ quis negligit atq; igno-
rat ea quæ scire ac observare debuisset ac potuisset *l. 72. π. pro Soc.*
l. 5. d. R. C. l. 72. §. 3. Hæc culpa in certos distingvitur gradus,

B

gra-

gradus dicitur à similitudine scalarum locorumve proclivium: quos ita ingredimur, ut à proximo in proximum i. e. in eum, qui quasi ex eo nascitur, transeamus *l. 10. §. 10. d. Gradib.* sic ex prætermissione diligentiae minimae oritur culpa levissima, ex prætermissione diligentiae mediocris culpa levis & e prætermissione diligentiae omnium hominum oritur lata. Haec tres culpæ tres gradus constituunt summum scil. medium & infimum. Summus est lata culpa, quæ est nimia negligentia i. e. non intelligere quod omnes intelligunt *l. 213. §. 2. π. d. V. S. l. 223. pr. eod.* Medius est levis cum quis eam curam & diligentiam non adhibet, quam communiter patres. in rebus suis adhibere solent *l. si putator 31. Ad L. Aqu. l. heredes 25. §. 16. F. E.* Levissima cum quis eam diligentiam admittit, quam non nisi diligentissimus pater. suis rebus adhibuisset *l. 5. §. 4. π. Commod.* Unde excluditur damnum calu fortuito datum *§. 3. & seq. Ad L. Aqu. l. 49. §. 1. l. 30. §. pen. & l. 31. π. eod.* item quod quis dedit jure permittente, ut si quis corporis sui tuendi, non ulciscendi causa aliquem vulneravit aut occidit *§. 2. d. t. l. 45. §. 4. π. eod.* item si Magistratus non excedens fines sui officii juris exequendi causa aliquem damno affecit *l. 29. §. 7. π. eod.* Actio L. Aquiliæ datur ex primo capite quanti res eo anno fuit plurimi *l. 2. pr. π. eod.* ex tertio verò capite quanti in diebus 30. proximis *l. 27. §. 5. π. eod.* Estque vel directa in eum qui corpore suo, vel inutilis in eum, qui non corpore suo, sed indirectè damnum dedit. Quod si à non corpore in non corpus fit datum Actio in factum subsidiaria locum habet *§. f. j. d. t. l. 9. §. 2. π. eod. l. 14. §. 1. l. 11. d. prescript. verbi Sutholt. Disc. 16. θ. 47. 48. 49.*

VIII. *Repressalium* derivatio petenda est à *Supinò repressum*, ut à *supino* Sponsum Sponsalia, nec accersenda ex Italico *presa* aut Gallico verbo *reprendre & reprise*. Quippe *Repressalium* subsidio judicis justitiæ sacra violentiam reprimimus, res vel personas illa de terrâ, ubi judicii incorrupti asylū fuerit nobis occlusum detinendo donec nobis satisfiat. Ideoque *Repressalia Retentioni* sunt affinia *Alth. in Dicaolog. lib. 2. c. 17. n. 25.* & ad exemplum *Clarigationis* cujus usum *Livius lib. 8. describit*, quod Viliterni trans Tiberim habitare jussi sint, ut ejus qui cis Tiberim deprehensus esset, usque ad mille pondo clarigatio esset. Alii putant esse *Clarigationem*, cum feciales res raptas clarâ repeterent voce *Plin. lib.*

lib. 22. c. 2. Item diffidatio græcè *αἰδεγληψία* H. Grot. d. J. B. & P. *Lib. 3. c. 2. n. 3.* quæ cum Repressalibus convenit, quod æquè in illis, quàm in his personarum innocentium prehensio fiebat, & in casu requisitæ justitiæ pro delicto tantum aliorum concedebantur. *Arum. d. Jur. publ. Discurs. 8. Th. 1. vol. 2. Bodin. d. Rep. lib. 1. c. 10.* Usus *Repressalium* antiquissimus & æquissimus. Sicut enim bella J. N. ut pax retineatur sunt introducta, ita etiam Repressalia justam habent belli speciem & adversus eos, cum quibus bellum gerere possumus, institui queunt *c. 23. q. 2. 25.* Neq; Jus Civile contrariatur, de quo licet nobis ipsis jus dicere, ubi copia judicis haberi nequit *l. 54. C. d. Decur. l. 10. §. Si quis Debitorem π. d. his qu. in fraud. Cred. l. 14. d. Jud. & Calic. l. 7. π. d. Incend. ruin. naufr.* Permitti debent *Repressalia* ob læsionem magni momenti, sicut enim temerè in acie versari immane & beluarum simile est *Cic. lib. 1. Offic.* ita quoque ob exiguum aliquod Reip. tranquillitas turbari nequit, quia *Repressalia* sunt maximè Extraordinarium remedium, quod jura in modicis non curant *arg. l. suo π. d. Restit. in integr. l. 9. §. fin. π. d. dol.* Materia sunt alterius Principis seu Magistratus justitiam denegantis Subditi eorumque res. Nam adversus proprium Subditum extraordinario hoc medio utendum non est, cum ordinaria eis pateant *l. si cujus 13. §. Sed si inter π. d. Usufr.* Nec est, ut ambigamus *Repressalia* non tenere illo loco oriundum, ubi justitia denegata est, jam verò Nobiscum degentem *l. provinciales 190. π. d. V. S.* Nam Civis originarius redempto migrationis jure quod vulgò *Abfahr. Nachsteuer/ Abschoss/ Abzug. Geld/ Weglosung* dicitur Civitati renuntians larem alio transferendo civis esse desinit *Gail. 2. o. 36.* Dantur *Repressalia* solis subditis, qui non tantum Remp. incolunt, sed & patriæ onera sustinent. Et quidem Subditis tempore factæ injuriæ & adhuc sedes fixas tenentibus. Aliàs si promiscuè unicuique Subdito horum fieret copia, nullus non apud exteros damnum perpeffus potentioris Principis ditionem adiret, jure Civitatis acquisito Tribunal sollicitaret, & tandem impetratis impetrandisi ad patrios rediret lares. Tempore Nundinarum eorum nullus est usus, quia tunc nemo capi aut detineri potest *l. un. & ib. Bart. Bal. Salicet. C. d. Nund.* ne eorum periculo mercatores, qui ob communem utilitatem exteras & transmarinas non sine summo discrimine petunt provincias detenti commercia negligentius ex-

erceant, non sine Reip. damno. Cessat hoc Privilegium in eo qui de fugâ suspectus est *l. 10. §. Si debitorem 16. π. Quæ in fraud. Cred.* aut alio quodam crimine inquinatus: Privilegia enim ad Sceleratos non sunt extendenda *l. 2. C. d. Privil. Schol. N. 17. c. 5. in pr.* ne sub prætextu Privilegii flagitiorum crescat autoritas, vel publica vacillet autoritas *d. l. 2.* Conceduntur à solo Principe *Petr. Greg. Tholos. in Syntagm. Jur. Un. Lib. 47, n. 20.* Læsus enim sive Actor tempore licito, judicem Rei adeat ejusque opem imploret, & si judex Rei Justitiam expresse denegaverit, proprium accedat Magistratum ejusque opem ac patrocinium implorans petat, ut suâ & quidem publicâ autoritate & gratiâ ipsi literas concedat, ad illum judicem pro justitia administranda & facienda bonorum restitutione: si adhuc justitiam protelet & justitiam deneget, tunc literæ repressaliæ petuntur, quibus actori datur potestas à quibusvis illius externi Magistratus Subditis in sua ditione existentibus bona recuperare, arrestare, vendere, ut justitia constanter observatâ conniventia Magistratum ad scelera & fraudes suorum malevolorum Subditorum tollatur, & ejus Edictum suum cuique tribuendum jure verum & perpetuum maneat *H. Grot. d. I. B. & P. L. 3. c. 2. n. 4. Alth. Dicaeolog. lib. 2. c. 17. n. 25. Carpz. p. 4. Const. 16. d. 4.*

IX. Injuria & contumelia contra bonos mores alicui illata quam Græci ὕβρις appellant *pr. j. d. Injur. l. 1. D. eod.* fit tribus modis vel re vel verbis vel literis. Re fit quoties alicui manus inferuntur *l. 1. §. 1. l. 15. §. 1. D. eod.* vel re sua aut publicò jure uti prohibetur *l. 13. §. Si quis me prohibet D. eod. l. 25. D. d. Act. Empt.* pudicitia attentatur, ad invidiam alicujus vestis mutatur barba promittitur, gestu obscânò aut infami picturâ alteri injuria infertur *l. 1. §. 1. l. 15. §. 1. & seqq.* Ad injuriam quæ gestu fit spectat, si quis protenso digito medio, quem Græci κατάπυγον Latini impudicum & infamem vocarunt hominem denotet cinædum. Item si quis duobus digitis in modum cornuum formatis designet ad adulteria uxoris conniventem. Verbis committitur injuria, quoties alicui contumeliam fit, sive præsentis sive absentis, vel infamandi causâ aliquid dicitur, modò evidens in verbo sit contumelia, si quis aliquem vervecem marinū vel Struthiocamelū depilatum vocet *Senec. d. constant. Sap. c. 17.* & generatim verbis injuria fit, si cui objiciatur quod in
istâ

istâ Regione alicui probrosum, cum omnia non in omnibus locis
sint ignominiosa. Sic *Parlad. lib. 1. rer. quotid. c. 17. n. 23*: negat
in Hispania injuriam ei inferri, qui dicitur lue venerea laborare,
quia adeò longè lateq; serpsit, ut ibi prò ignominia non habeatur.
Locus & modus efficere possunt ut convicium sit. Si quis cædem,
furtum, falsum, homicidium &c. objiciat quia natura probra sunt
ideo Nemo dubitat injuriam fieri *l. 15. §. convitium & §. Sive unus*
D. h. t. l. 3. D. d. Lib. & posthum. her. inst. Alio modò verbis inju-
ria committitur etsi neq; convicium neq; maledictum propriè sit,
si quis turpibus utatur verbis erga puerum fœminamq; honestam,
tamen pudicitiam non attentet *l. 15. §. qui turpibus 21. π. d. Injur.*
nam castæ aures impatientissimè sermonis spurcitiem & vaniloquia
ferunt, & maximè in præsentia imbellis sexus & puerilis ætatis ho-
minibus vitanda, quibus summa debetur reverentia, nè quidquam
dictu aut visu fœdum in ædes penetret, intra quas puer aut virgo
educatur. Literis injuria fit, cum ad alicujus infamiam liber editur
vel carmen vel historia vel *σπίγραφα* seu inscriptio *l. 5. §. Si quis*
librum D. d. t. l. un. C. d. Fam. Libell. item si quis libellum inventum
vulgaverit non illico corruerit vel exusserit *d. l. un. C. d. Fam. lib.*
Constant. M. quatuor constitutiones in *C. Th. d. Fam. Lib.* reperiuntur
ex quibus constat quò odiò Constant. M. famosos libellos persecut⁹ sit.
Prima est in *l. 1. Si quando famosi libelli reperiantur, nullas exinde*
calumnias patiantur ii, quorum de factis vel nominibus aliquid
continebunt, sed scriptionis author potius requiratur, & repertus
cum omni vigore cogatur his de rebus quas proponendas credidit
comprobare: nec tamen supplicio, etiamsi aliquid ostenderit, sub-
trahatur. Secunda est in *l. 2. Licet serventur in officio tuo & vi-*
carii, exemplaria libellorum, qui in Africa oblatis sunt, tamen eos,
quorum nomina contineat, metu absolutos securitate perfrui sinas &
solumq; moneas, ut ab omni non solum crimine, sed etiam suspicione
verisimili alieni esse festinent: Nam qui accusandi fiduciam gerit
oportet comprobare, nec occultare, quæ scierit; quoniam prædicabi-
lis erit ad dicationem publicam merito perventurus. Tertia est in *l. 3.*
Ut Accusatoribus patientia præbenda est, si quem persequi in judicio
volunt, ita famosis libellis fides habenda non est, nec super his ad no-
stram scientiam referendum est, cum eosdem libellos flammis proti-

aus conducat aboleri, quorum author nullus existit. Quarta reperitur in l. 4. *Famosa scriptio libellorum*, que nomine accusatoris caret, minime examinanda est, sed penitus abolenda nam qui accusationis promotione confidat liberam potius intentionem, quam captiosam atq; occulta conscriptione alterius vitam debebat in iudicium vocare. Ab hac Constitutione differt quod Paulus in l. 18. in pr. *π. d. Injur.* scripsit: Eum qui nocentem infamavit, non esse bonum, æquum ob eam rem condemnari: *hac addita ratione*: peccata nocentium nota esse oportere & expediri. Nulla scilicet contumelia quæ fit dignis. Is quippe qui famosum libellum scribit nomen suum non profitetur neq; ad veritatem probandam ultro profilit; at qui contumeliam nocenti fecit, qui eum infamavit, liberam sibi intentionem, non captiosam & occultam fuisse ostendit ideo si veritatem dicti probet, nihil est cuius nomine eum plecti oporteat. Prædictæ Leges Codicis Theodos. in C. *Justin.* omisæ & tantum l. 7. & 9. in l. un. C. *Just. d. Fam. Lib.* rejectæ sunt. Famosus libellus aliàs dicitur *Pasquillus* à Pasquinò quodam Sartore Romano, maledicentiæ flagitio notissimo ad cuius Tabernam statuæ marmoriæ erectæ, ubi homines maledici chartas famosas noctu affigere solebant. *Bocer. in Comm. l. un. C. d. Fam. lib. 1. n. 2. Marquard. Freher. in tr. d. Exstim. l. 3. c. 9. n. 23.* Trita injuriæ distinctio desumitur ex circumstantiis *personarum loci Temporis & facti qualitate.* Ratione *personæ* injuria æstimatur atrox cum Magistratui à Subdito, vel parenti à filio vel Patrono à Liberto vel Præceptori à Discipulo, vel viro in dignitate constituto ab humili vel levioris conditionis persona, vel homine libero à Servo injuria infertur l. 7. §. 2. & 3. l. 15 §. 2. l. 17. §. 3. d. t. l. 16. §. 3. l. 28. §. 8. *π. d. pæn.* Ratione *loci* dupliciter atrox vel ratione corporis, ut si quis violeretur in oculo aut facie l. 8. *π. d. t.* vel extra locum corporis ut si quis in locò publico theatro aut foro aut templo aut in iudicis conspectu injuriam acceperit §. 9. j. d. *Inj. l. 9. §. 1. π. eod. l. 10. d. Episc. & Cler.* Ratione *temporis* injuria aggravatur quando fit tempore festivitatis, nuptiarum convivii ludorum diebus festis l. 7. §. 8. d. t. l. 4. C. *eod. l. 16. §. 5. π. d. pæn.* *Factò* deniq; sive re ipsa atrocior injuria est, itidem vel in corpore, veluti si fiat simul cum effusione sanguinis, ita ut offensus egeat curatione §. 9. j. d. t. l. 7. §. fin. cum l. seq. *π. eod. l. 10. §. 12. π. d. In jus voc.* vel extra corpus ut si alicujus
verbi

vestimenta scindantur *l. 9. pr. π. d. 1.* Inferre possunt injuriam
 omnes doli capaces & animum injuriandi habentes, qui ex quo-
 cunque factō vel delicto injuriosō injuriarum convenire possunt
l. 3. §. 1. π. d. 1. Inferri potest injuria iis qui inferre possunt non-
 nunquam, etiam iis qui nequeunt ut impuberibus, mente captis fu-
 riosis & dormientibus *d. l. 3. §. 1.* per corpus filii periclitatur pater
§. fin. j. d. Nox. arg. l. 8. §. fin. π. *Qu. met. c.* Domino injuria
 fit, si quid atrocius in Servum commissum fuerit, & aperte contu-
 meliam Dominorum respiciat *§. 3. j. d. 1. l. 15. §. 34. π. eod.* per
 uxorem patitur maritus *§. 2. j. l. 1. §. 3. π. eod.* per nurum Socer
d. l. 1. §. 3. per defunctum heres *d. l. 1. §. 4. §. 6. l. 27. π. eod.* In-
 juria illata propulsatur vel privatim per retorsionem in continenti
l. 3. pr. π. d. 1. §. 1. l. 3. §. 9. l. 17. π. d. Vi §. d. Vi arm. l. 14. §. 6.
π. d. Bon. Libert. l. 25. π. d. Proc. vel judicialiter Actione vel civili
 vel criminali *§. 10. j. d. Injur. l. 7. §. 6. π. §. 1. f. C. eod.* si tamen
 civiliter agatur postea criminaliter agere non licet, & contra, si Actio
 criminalis instituat non datur regressus ad actionem civilem *l. 6.*
π. d. 1. d. Injur. Famosi libelli pœna ex *L. XII. Tabb.* capitalis erat
 teste *Cicerone l. 4. d. Rep.* Sed hæc pœna videtur esse mutata ab Au-
 gusto, qui censuit cognoscendum de iis qui libellos aut carmina ad
 cujuscumque infamiam scripsissent *Sveton. l. 2. c. 55.* Insuper ex *L.*
Cornelia §. SCTo authores famosorum libellorum intestabiles red-
 debantur *l. 5. §. 9. §. seq. π. d. fam. lib.* Tandem denuo capitalis
 pœna facta est *l. un. C. d. Fam. lib. l. 7. C. Theod. eod.* Juri Civili
 Actio ad palinodiam incognita est quia moribus introducta & in
 Ordin. Cameræ *p. 2. c. 28. §. und sonderlich setzen* confirmata *Fransk.*
Ex. 12. q. 8. §. Jure etiam Prutenico Provinciali recepta est *PK.*
L. 6. T. 9. a. 2. §. 1. §. a. 4. §. 1

X. *Quasi delicta* differunt à *quasi Contractibus* nam illa
 non habent cum veris delictis ita dolum communem, sicut *his*
 communis est conventio, licet tacita, cum veris Contractibus; Do-
 lus siquidem est de essentia omnium delictorum, exceptō tameneō
 quod vindicatur *L. Aquilia* in quo etiam citra dolum culpa sufficit:
 cum hoc itaque damnō injuriā datō *quasi delicta* conferri possunt,
 nam & ipsa habent culpam sed eam ut plurimum non directam ad
 damnum, sed oblique tantum damno causam dantia: & ut maxi-
 mē directo videantur damnum dare, attamen præsumpta est ea
 culpa

culpa & præter mentem ferè ejus qui damnum dat. *Bach. in Comm.*
j. ad pr. Tit. d. Oblig. qv. ex quas. del. nasc. Prima Species quasi de-
lictorum refertur ex *l. 5. § Si judex 4. d. Oblig. & Act. & ex l. ult.*
d. Extraord. Cogn. si judex male judicando litem suam fecerit,
 per imprudentiam enim sententiam ferens iniquam, videtur male-
 ficium verum committere, quia imperitia culpæ annumeratur, culpa
 autem est maleficium pertinens ad *L. Aquiliam*, sed quia neq; cor-
 pore neq; in corpus culpa damnum datum est, & competit Actio
 in factum *l. fin. D. d. var. & Extr. Cogn.* imò quia se non ingerit
 sed cogitur judicare, quod judicandi munus est necessarium *l. cum*
Prætor. D. d. Judic. ideo peccatum quidem est sed non maleficium
Altera species quasi maleficii est. si quid ex ædibus alicujus vel pro-
 priis vel etiam conductis dejectum effusumvè, & ita damnum datum
 fuerit *l. si quis 5. §. is quoq; 5. π. d. O. & A. l. 1. in pr. d. his qv. eff.*
 quod si è domo aliquid in publicam plateam ejectum fuerit, ex quò
 liber homo perierit tum fit condemnatio in 50. aureos *l. 1. §. 5. d.*
his qv. dejee. Jure Pruten. ejector talis ad arbitrium Judicis prò qua-
 litate tenetur *W.R. L. 6. T. 10. a. 2. §. 2.* Tertia est Positio vel su-
 spensio ejus, qua vulgo iter fit *l. 1. π. d. his qv. effud.* quod si ceci-
 derit nocere potest. Pœna ejus est 10. aureorum *§. item is j. d. T.*
Quarta Damnum in navi cauponâ Stabulo datum *§. fin. j. d. t. l.*
fin. §. 1. Naut. Caup. Stab. l. un. §. 2. π. d. Furt. adv. naut. Com-
 petit in *his tribus ultimis speciebus* pari modo sicut de prima di-
 ctum est Actio in factum *§. fin. j. d. t. d. Oblig. qv. ex qs. del. nasc.*
 etiam heredi *d. §. fin. quæ interdum privata pr. & §. ult. j. d. t.*
 interdum verò popularis *l. 5. §. 5. & §. fin. π. d. his qv*
dej. vel eff. Clar. Dn. Strauch, ad j
Ex. 19. θ. ult.

Kc 3004

ULB Halle

3

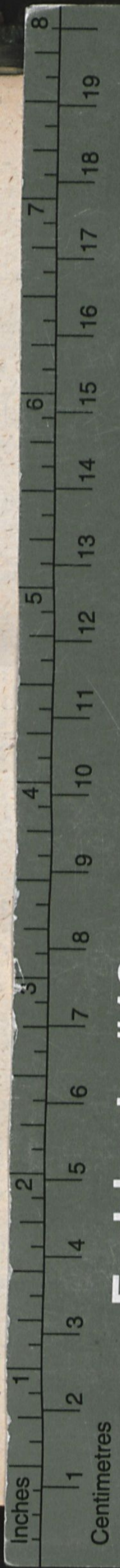
003 757 714

Bitte nach Ausleihe an
Frau Richter. 1
Sammelbd. ? oder
Inhaltliche Werte ?

von 125

B.I.G.

Black, 3/Color, White, Magenta, Red, Yellow, Green, Cyan, Blue

Farbkarte #13

19

N. J.
 ATIO XIX.
TARUM
SIUM
TI & CON-
VERSI
 iv. ex del. nasc. & seq.
 v. ex quas. del. nasc. inclu-
 . n. C. Just. Theod.
 respondentibus.
 uam
 ESIDE
CHRISTO.
 O Volk /
 P. P. Secund.
MINUT,
 m. Prusf.
NDENS
 defendet
RIO MAJORI
 c. LXXXI.
 MONTI,
 USNERIANO,

